

لښتې راغونښتې وې ، ورته يې وويل ؛
غل دې په خپله ځان راوښيي .
هغوی ټول منکر شول ، قاضي حکم
وکر یوه یوه لښته ورکړې ، اود څه
وخت له پاره یې په بېله بېله خېمه کې
ایسار کړې . هرچا چې غلا کړې وي ، د
هغه لښته به دوه کوټې اوږده وي .
غله له ځان سره وويل ؛ چې زما لښته
خو هسې هم دوه کوټې اوږدېږي ځکه

ضرورده چې دوه گوتې اندازه ترې پرې کړم
چې د نورو له لښتوسره برابره شي، همداسې
يې وکړل .

لږ ساعت وروسته قاضي وويل : خلور
واړه راوړئ .

خلك چې د قاضي په مخكېني ودرول
شول ، د دريو كسولښتي برابرې وې ، او د
غله لښته دوه گوتې لنډه وه .

قاضي چې د غله لښته وليده چې تر

نورولنده ده ، ورته یې وویل ،
 تا په خپله ځان وښود چې غل یې ،
 ورشه او غلا کړې مال راوړه .

غله سترگې ټیټې ونيوې ، اود مال
 راوړل یې ومنل ، قاضي پولیس ورسره
 ولېږه ، مال یې پرې راوړ او خپل څښتن ته
 یې وسپاره ، او غله ته یې د غلا جزا ورکړه .

لغات = معنی	لغات = معنی
مېچ = اندازه	شک = گومان
څښتن = خاوند	قاضي = حکم کوونکی

۲- کړانو زده کوونکو!

لاندې کلمات اولغات پخه ځلي د ليک پر تخته وليکئ :

۱- قاضي ۵- ساعت

۲- څښتن ۶- څلور

۳- مال ۷- ومنل

۴- سترگې

۳- ښاغلی ښوونکی دې لاندې جملې پر شاگردانو باندې بشپړې

کړي :

الف- قاضي له مخکښې په څلورلستې را غوښتې وې .

ب- د دريو کسولستې وې ، او د غله دوه گولت

لنډه وه .

ښاغلی ښوونکی دې دغلا ناوړه نتيجه شاگردانو ته ووايي .

بڼه شاگرد

نرلی هره ورځ گهڅ وختي پاڅېږي
اودس اولمونځ کوي .

د چایود تیارېدو تر وخته خپل کتاب
لوي . چې چای وڅښي ، مور وپلار ته
سلام واچوي ، او ښوونځي ته ځي .

په ښوونځي کښې خپلو ټولگيو والو
(همصنفانو) ته هم سلام اچوي ، او

خپل درسونه په ډېر غور او ادب اوري
په تفریح کېنې هم له خپلو ملګرو ډېره
مینه کوي، پر کشرانو مینه او د استادانو
درناوی کوي. ماسپښین چې له
ښوونځي نه کور ته راشي، مور وپلکي
ته سلام اچوي.

د ډوډۍ خوړلو او لمونځ کولو نه وروسته
له مور سره د کور په کار کېنې مرسته کوي،
او د لږې شپې له پاره د ملګرو سره

لوپوته وحي .

له همزولوسره هم په ډېره مينه لوبې
کوي ، په کور وکلي کښې د هرچا
خدمت کوي ، د کلي مشران او کشران
ټول ترې خوشحاله دي .

کرانوشاگردانو ! تاسه هم د زلمي غونډې
د مور وپلار او مشرانو خدمت کوئ ،
او پخپلو درسونو کښې زيار او باسئ .

گرانوزده کوونکو!

لاندې جلې خوځلې په خپلو کتاچوکښې وليکئ:

۱- زلمی هره ورځ گهڅ وختي پاڅېږي .

۲- مور او پلار ته سلام اچوي .

۳- له همزولو سره هم په ډېر مينه لوبې

کوي .

۴- د کلي مشران او کشران ټول ترې

خوشحاله دي .

۵- د ځينو لغتونو معنی

د زناوې = عزت او احترام
نرياره = کوښښ

تفريح = هوساينه
گهڅ = سهار

ټوک

وايي يوه لېوني له بل لېوني نه پوښتنه
وکه چې : دا خلک ولې ليوه
خوا ، بله خوا گرځي ، او ولې ټول يوه خوا
نه ځي ؟

هغه بل لېوني ورته وويل : که
ټول خلک يوې خوا ته لاړ شي ، خو
د زمکې يوسره دروند شي ، او پر بل
مخ به نشکوره شي .

بساغلی بنوونکی دے دہی توکي په شان د نورو توکو
د شاگردانوڅخه پوښتنه وکړي .

- گرانو زده کوونکو !
- ۱- داتوکله په یادو زده کړئ ؟
 - ۲- داتوکله پخپلو کتابچو کښې ولیکئ ؟
 - ۳- کله چې سباته تولکي تر راضی ، نو په خپله کتابچه کښې یو
نوبت توكه هم ولیکئ ؟
-

بساغلی بنوونکی دې نورې ادبي توکي شاگردانو ته ووايي ؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

د خدای ثنا جَلَّالَهُ

خدای جَلَّالَهُ یودی ، هېڅ شریک

اوساری نه لري .

مونږ د خدای جَلَّالَهُ بندګان یو ، مونږ

خدای جَلَّالَهُ پیدا کړي یو ، حُکم

آسمانونه ، غرونه ، ونې ، بوټي ، ځنګلونه

سیندونه ، مرغان او ځناور ټول پاک

روغتیا ساتنه

روغتیا ساتنه د انسان له پاره ډېره
ضروري ده . روغ انسان خپل کارونه
په ښه توګه ترسره کولای شي .

که څوک خپلې روغتیا ته پام ونه کړي
د هغه ټولې چارې نیمګړې پاتې کېږي،
پخپله هم له ژونده خوند نه شي -
اخېستلای ، او نورو ته هم د خپلې

ناروغی له امله تکلیف رسوي ؛ ځکه د
ناروغ انسان په علاج کېنې د هغه خپل
خپلوان هم له کاره وځي ، اود ناروغ
چارې هم ورپه غاړه کېږي .

موږ ته پیرکاري ، چې د خپلې روغتیا
ساتنه وکړو ، ترڅو چې خپل ژوند
موهم بڼه وي اود نورو مسلمانانو له پاره
هم کار او خدمت وکړو .

معنی	=	لغات
توجه	=	پام
کارونه	=	چارې
کړاو	=	تکلیف
چاره	=	علاج

- ۱- ښاغلی ښوونکی د دې د روغتیا د ارزښت په هکله نور معلومات شاگردانو ته ورکړي.
- ۲- ښاغلی ښوونکی دې لاندې لغات زده کوونکو ته په جملو کښې استعمال کړي!

۱- روغتیا	۵- ناروغ
۲- انسان	۶- روغ
۳- خوند	۷- خدمت
۴- تکلیف	۸- نیمګړی

پوښتنې

- ۱- روغتيا څه گټه لري ؟
- ۲- که تاسو ناروغه شئ ، بايد څه وکړئ ؟
- ۳- آيا ستاسو کورونو سره نژدې روغتون شته ؟

بزرگ

بزرگ ٿوله ورڻ پر ڄمڪ ڪارڪوي .
د ڄان په خولو هر چا ته ڳته رسوي ،
خلکو ته غلڻ داني برابر وي ، جوار ، غنم
اوريشي ، شولڻ اوڪني ڪري .
بزرگري ڊپر د خير ڪار دي ، هم د دنيا
ڪٽه په کڻي ده ، او هم د آخرت .
په دنيا کڻي هر څوڪ د بزرگ د لاس ڳته

خوري .

د بزگر په کرونده کښې د هوا مرغاث
د حُمکې خځندي او نور ژوندي څيزونه
ځانونه مړوي ، چې په دې هم بزگر ډېر
ثواب گټي .

۱- ښاغلی ښوونکی دې له شاگردانو نه د هغو غلو، دانود نومونه
پوښتنه وکړي . چې په محيط کښې پيدا کېږي .
۲- گرانوزده کوونکو !

د ښاغلي ښوونکي په مرسته لاندې لغات په ساده جملو
کښې استعمال کړئ ، او بيا يې پخپلو کتابچو کښې وليکئ !
۱- حُمکه ۲- گټه ۳- کار

۴- دنيا = ۵- آخرت ۶- بزرگ

۷- کړوفده

۳- ښاغلی ښوونکی دې د زده کوونکو غږ پوښتنه وکړي چې:
ستاسو په کلي کې بزرگان د څه شي په واسطه کرل

کوي؟

۱- يوه اوغوائی

۲- يوه او آس

۳- يوه او اوښ

۴- يوه او خر

۵- تراکتور

اوسپنه

پاک خدای جَلَّالُهُ زمونږ له پاره د عجمي
پر مخ اود غرونو په تل کښې د پری ښځې
خزانې پیداکړې دي .

په غرونو کښې ډول ډول کانونه پراته
دي ، لکه : اوسپنه ، سره زر ، سپین زر
اونور قيمتي کاني .

اوسپنه زمونږ په ژوند کښې د پره

په کارېږي .

له اوسپنې نه زمونږ د ژوند ډېر
سامانونه جوړېږي ، لکه : موټر ، الوتکې
سمندري بېړۍ ، ډول ډول وسلې ،
کارخانې ، راډېو ، بايسکل ، موټر سايکل
اوداسې نور .

که مونږ خپل شاوخوا ته وگورو ، ډېر
لوی او کوچني شيان شته چې اوسپنې
په کېنې کارول شوې ده .

۱- گرانوزده کوونکو ! لاندې جلي د بنوونکي په مرسته

بشپړې کړې :

الف- پاک خدای ج د عملي پر مخ اود غرونو په تل کښې ډېرې

..... پيدا کړي دي .

ب - اوسپنه زمونږ په ژوندانه کښې ډېره په

۲- ښاغلي بنوونکی د پ د زده کوونکو څخه په لاندې ډول پوښتنې

وکړي :

۱- اوسپنه چرته پيدا کړي ؟

۲- موټرې ، اورگاډي او بایسکونه د څه شي څخه جوړېږي ؟

۳- په غرونو او عمکه کښې غیر له اوسپنې څخه نور کوم شيان-

پيدا کړي ، نومونه یې واخلي ؟

۳- د لاندې لغاتو معنی ولولئ !

الف - خزانه : هغه ځای چې مال او نقد یې پیسې هلته

جمع شوی وي .

خدای جَلَّالَهُ پیداکړي دي .

خدای جَلَّالَهُ پر خپلو بندګانو ډېر
مهربانه دی . خپلو بندګانو ته
یې د ځمکې پر مخ خوږې
مېوې او هر ډول خوندور خواړه پیداکړي دي .

مسلمانانو ته په کار دي چې هر
وخت د خدای جَلَّالَهُ ثنا او ستاینه
وکړي ، چې خدای جَلَّالَهُ ترې خوشحاله شي

زېرمه : هغه کوټه چې مالونه پکښې جمع راښودل، شوي وې

ذخیره ، مخزن

ب :- قيمتي کاغذ :

د افغانستان مهمې قيمتي ډبرې دادي : زمرد ، ياقوت

بروج ، لعل ، لاجورد او داسې نور .

ج :- کانونه ، کانونه دکان جمع ده . کان = معدن ، ذخيره

کټور خواره

په کليو او ښارونو کېنې به مود خوراک
د پېر شيان ليدلي وي چې هر يو يې د انسانانو
روغتيا او بدن ته ګټه رسوي ، چې ځينې
يې اومه او ځينې يې پاخه خوړل کېږي .
مونږ بايد هغه خواره وخورو چې ترخوند
او رنگ يې ګټه زياته وي .
په خوراکي شيانو کېنې ځينې پنځېږي ، لکه :
تازه سابه ، پالک ، کچالو ، ټپېر ، کدو ، توری

بېنده ی ، گليې او داسې نور . اوځینې نور
هم پخېږي ، او هم اومه خوړل کېږي .
لکه : کازرې ، گندنه ، پياز او باتينگر د سره
بانجان ، .

د بازار د غوړو ، خوړو او ورځينو خوړو
پرځای بايد پخې مېوې و خوړل شي ، چې
هم خوندورې او هم روغتيا ته گټورې
دي .

۱- ښاغلی ښوونکی دې پر شاگردانو د هغوسېو نومونه واخلي
چې په چاپېريال کې يې پيدا کېږي .

گراڻو زده ڪوونڪو ! لاندي لغات خوڄي دڪڪ پرتخته -
وليڪيءَ ؛

۱- ڪٿور	۵- ڪڍو
۲- حاي	۶- سابه
۳- روغتيا	۷- ڪچالو
۴- ٻنڊي	۸- ٽپير

محترم ٻيوونڪي دي دلاندي پوئينتو حوابون زده ڪوونڪو ته
ووايي ؛

- ۱- ڪوم سابه اومه خوڄل ڪپري ؟
- ۲- ڪوم سابه پڇيري ؟
- ۳- ڪوم سابه هم اومه خوڄل ڪپري ، اوهم پڇيري ؟

کال

یو کال څلور برخې وي ، چې هرې برخې
ته یې فصل یا موسم وایي .
څلور فصلونه دادي !

۱- پسرلی

۲- د وږی یا اوړی .

۳- منی

۴- ژمی

د کال هر موسم درې میاشتې وي ، او

هره میاشت خلوراون ، هفتی ، جمعی ،
اوهره هفته اووه ورځې وي ؛

۱- پسرلی دکال لومړی فصل دی ، د پسرلی
میاشتې دادي ؛

حمل ، وری ، ، ثور ، غوئی ، جوزا
، غبرگولی ، .

۲- دوې دکال دویم فصل دی ، اومیاشتې
پې دادي ؛

سرطان ، چنگابش ، ، اسد ، زمری ،

سنبله (وړی) .

۳- منی د کال درېیم فصل دی، چې

د میاشتو نومونه یې دادي :

میزان (تله) ، عقرب (لړم) ، قوس -

لیندی .

۴- ژمې د کال څلورم فصل او وروستی

موسم دی .

د ژمي میاشتي : جدی (مرغومی) ، دلو

(سلواغه) ، اوکب (حوت) ، دي .

د کال داټولې میاشتې دولس دي ، او د ورځو شمېر یې ۳۶۵ دی .

پوښتنې

اول :-

- ۱- یو کال څو فصله دی ؟
- ۲- یو فصل څو میاشتې دی ؟
- ۳- کال څو میاشتې دی ؟
- ۴- یوه میاشت څو هفتې کېږي ؟

دویم :-

گرانو زده کوونکو! د کال د څلورو فصلو (موسمونو) اومياشتو
نومونه په یاد او یاد کړئ ؟

دریم :-

بناغلی بنوونکی دې شاگردان په دوه برخو ویشي : الف گروپ
ب گروپ

الف گروپ : باید د « ب » د گروپ څخه د کال د میاشتو
پوښتنه وکړي .

ب گروپ : باید د « الف » د گروپ څخه د څلورو فصلونو
د میاشتو نومونو پوښتنه وکړي .

څلورم :-

گرانوزده کوونکو ! لاندې جملې د بناغلي بنوونکي په مرسته
بشپړې کړي :

د کال هر موسم میاشتي وي ، هر میاشت
جمعي او هر هفته وي .

پنځم :-

لاندې لغات څو کرڼې دلرگي په ډېره مشتق او تمرین کړئ ؟

موسم ، پسری ، اوپی (دوبی) ، منی ،
شرمی .

حمل	_____	میزان
ثور	_____	عقرب
جوزا	_____	قوس
سرطان	_____	جدي
اسد	_____	دلو
سنبله	_____	حوت

پوښتني

- ۱- حُمكه ، اسمانونه ، غرونه ، وښ ، بوټي ، حنكلونه
سیندونډ ، مرغاب او حُناور چا پیدا کړي دي ؟
 - ۲- مونږ چا پیدا کړي یو ؟
 - ۳- مونږ باید د چا عبادت وکړو ؟
-

ښاغلی ښوونکی دی زده کوونکوته د -
لاندې کلمود تورو شمېر وروښئ !
مثال : د (خدای) په کلمه کې څلور توري دي
(د ، د ، ا ، ی) = خدای

پاک =

اسمان =

مټول =

بندګان =

افغانستان

افغانستان زمونږ گران اسلامي هیواد،
او پایتخت یې د کابل ښاردی .

افغانستان د ۱۳۵۷ کال د ثور د میاشتې
تراوومې نېټې پورې یو آزاد او خپلواک -
هیواد ؤ ، له دې نېټې وروسته په کښې
د روسانو مزدورانو (خلقیانو او پرچمیانو)
د غیر اسلامي حکومت اعلان وکړ ،

اود ۱۳۵۸ کال د جدي په شپږمه

افغانستان ته روسي پوځونه راننوتل ،
زمونږ د مسلمان ولس خلك يې څه شهيدان
كړل ، څه يې بنديان ، او څه يې له كوره
مهاجر كړل .

زمونږ زړه ورو مجاهد ينوله روسانو او د
هغوى له نوكرانو سره جهاد پيل كړ ، په
سنگرونو ، ښارونو او كليو كښې يې ورته
سخته ماته وركړه ، او ډېر روسان يې ووژل
زمونږ مجاهد وروڼه به ترهغې د -
خداى (جَلَّالَه) په لار كښې دغه جهاد كوي

ترخوچې خپل گران هېواد آزاد کړي ،
او یو اسلامي حکومت په کښې جوړ
کړي .

جهاد : د الله ج په لاره کښې د ځان او مال څارولو ته جهاد وایي .
مجاهد : هغه ته وایي چې د الله ج په لاره کښې پر ځان او مال سره جهاد
کوي .

پوښتنې

- ۱- زمونږ هېواد څه نومېږي ؟
- ۲- کوم ښار زمونږ د هېواد پایتخت دی ؟
- ۳- مجاهدین د چا په مقابل کښې جهاد کوي ؟
- ۴- خلیان او پرچمیان د چا مزدوران دي ؟

پسری

پسری د کال لومړی فصل دی .

په پسري کښې هوا ډېره پسته وي ،
نه ډېر ساره وي ، اونه ډېره تودوخه .

په پسري کښې ونې غوټې کوي ،
بوټي شنه کېږي ، مرغان له سږو
سيمو نه آزادي او پستې هوا ته
راکوښېږي .

د پسرلي هوا د انسان د روغتيا له پاره
 ډېر ښه وي . په دې موسم كېنې
 هېڅوك په كار نه ستړى كېږي .
 مونږ ته په كار دي چې د دې ښكلي
 موسم له پستې هوا نه كټه واخلو ، او .
 خپل درسونه پكېنې تر پخوانيات ووايو

پوښتنې

- ۱- پسرلى د كال څوم فصل دى ؟
- ۲- آيا د پسرلي هوا د كار له پاره وړ ده ؟
- ۳- په پسرلي كېنې ستاسو په
 وطن كېنې كوم ډول گلان
 پيدا كېږي ؟

گرانوزده کونکو! د لاندې کلماتو توري وشمېرئ:

۱- کال	۵- غوټی
۲- هوا	۶- تودوخه
۳- کار	۷- مرغان
۴- فصل	۸- ښکلی
-

ښاغلی ښوونکی دې لاندې بې ترتیبه جملې زده کوونکو ته په
ترتیب ولیکي!

لومړي مثال: لومړی، د - کال - پسرلی - دی - فصل

پسرلی د کال لومړی فصل دی.

دوهم مثال: په - پسرلی - ډېره - کښې - هوا - وي - پسته

کتاب

کتاب هغه ملگري دی چې هېڅکله تر
خوک نه خپه کېږي .

له کتاب سره دوستي د انسان پوهه او
عزت زرياتوي .

کتاب بې ارزښته مه گڼئ ، د کتاب
په ليکلو ډېره خواري شوې وي ، د کتاب
هر پټکی او کرښه نوې نوې خزانه ده .
کتاب ولولئ ، کتاب زده کړئ ، اوله کتاب

سره مينه ولری .

- ۱- بناغلی بنوونکی دې گرانو زده کوونکو دکتاب دارزښت په باب تر دې زیات وغږېږي .
- ۲- بنوونکی دې زده کوونکي وپوهوي چې نوموړی درس په کتابچو کښې وليکي .
- ۳- بنوونکی دې زده کوونکو ټولې کورنۍ وطنې وگوري ، اولانم هدايات دې ورکړي .

۴- پوښتني

- ۱- تاسوپه لومړي ټولگي کښې کوم کتابونه لوستې دي نومونه يې واخلي ؟
- ۲- تاسوپه دوهم ټولگي کښې کوم کتابونه لولي ، نومونه يې ووايست ؟
- ۵- لاندې لغات د خورتوروڅخه جوړ شوي دي !

۱- کتاب :	۳- ټکي :	۵- بې ارزښته :
۲- ملگري :	۴- پوه :	

کمپ

کمپ د بي کوره خلکو د خپو کلي ته
وايي ، مونږ په کمپ کېږي اوسېږو .
په کمپ کېږي ټول اوسېدونکي زمونږ
افغانان وروڼه خوښې دي .
مونږ ټولو خپل کلي او کورونه دروسانو
د ظلم او بهبار له لاسه پرې ايښي دي .
مونږ د خپل دين او وطن د آزادۍ

له پاره هجرت کړې دی .

زمونږ له کمپ نه هره ورځ مجاهدین
جهاد ته دي . د کمپ ټول اوسېدونکي
مهاجرین دي ، چې پخپلو کښې وروڼو
غوندې ژوند کوي .

پوښتنې

- ۱- مونږ خپل کلی او کور ولې پرې ایښی دی ؟
- ۲- د کمپ اوسېدونکي پخپلو کښې څرنگ ژوند کوي ؟
- ۳- تاسو په کمپ کښې په کوټه کښې اوسېږئ ، او که په خپله کښې ؟

پېغمبر ﷺ

نرمونږ د پېغمبر ﷺ مبارک نوم
حضرت محمد (ص)، دی، چې د عربستان
په مکه معظمه کښې زېږېدلی دی.
پلار یې عبدالله او مور یې بی بی
آمنه نومېده.

د پېغمبر ﷺ د پیدایښت په وخت
کښې خلکو خدای جلّله په یووالی نه پېژاند
هر چا ځانته له تیږو نه خدایان جوړ

گرانوزده کوونکو! لاندې جملې خوځلي پخپلو کتابچو-
کښې وليکئ؛

دکمپ ټول اوسېدونکي مهاجرين دي چې
په خپلو کښې وروڼو غونډې ژوند کوي.
مونږ د خپل دين او وطن د آزادۍ
لپاره هجرت کړی دی .

گرانو شاگردانو! لاندې لغات خوکرټې دلرگي په ډېره مشق او
تمرين کړئ؛

کمپ - کلی - اوسېدونکي - افغانان - مهاجرين - مهاجر
دين ، وطن ، هجرت ، جهاد ، مجاهد -

پاکه هوال

هوا د هر انسان او هر ساه کښ له پاره
ضرور ده ، په هواسره انسانان ، حیوانات
او بوټي ټول ژوندي دي .

که هوانه وای ، هپچا به هم ژوند
نه وای کړي . هوا چې خومره پاکه وي ،
د انسان روغتیا پکښې هماغومره ښه
وي . په ناپاکه هوا کښې انسانان ژر ژر
ناروغه کېږي .

بنا پاکه هوا دروغتیا له پاره بده ده .
 د کلیو او باندو هوا تر ښاره پاکه وي ،
 د کلیو خلک د ښار تر اوسېدونکیو
 روغ وي .

ښاغلی ښوونکی دې لاندې لغات شاگردانو ته پر توره ډېره
 ولیکي ، اوبیا دې ساده جملې ورڅخه جوړې کړي .
 (هوسا ، ساه کښ ، بوټي ، ژوند ، ښار ، خلک)

گرانوزده کوونکو ! پورتنۍ جملې پخپلو کتابچو کېنې
 ولیکۍ . څو تنه شاگردان دې په نوبت سره پورتنۍ جملې په ټولگي
 کېنې ولولي .

گرانو شاگردانو ! دلاندي پوښتنو ځوابونه په کور کښي په
خپلو کتابچو کښي وليکئ ؛

پوښتني

- ۱- که هوانه وي ، مونږ ژوند کولای شو ، او که نه ؟
- ۲- هوا په کوم موسم کښي دروغتيا له پاره ښه وي ؟
- ۳- هوا په کوم موسم کښي توده وي ؟
- ۴- هوا په کوم موسم کښي سړه وي ؟

کار

کار زمونږ په دین کښې ډېر ستایل
شوی دی . یو پېغمبر هم یې کاره ژوند
نه دی تېر کړی .

حضرت محمد ﷺ د کور او بهر کار
په خپله کاوه . پخپله به یې چې کوم کار
کولای شو ، پر بل چا یې نه کاوه ، د دین
او دنیا کارونه یې دواړه کول .
کار په اسلام کښې سُنَّت دی . په نېک

کارکنې خیر او برکت وي .

مونږ ته په کار دي چې د پېغمبر ﷺ
دا سنت^۱ هم پرځای کړو، او بېکاره ونه
گرځو .

۱- سُنَّت : هغه کار یا وینا ته وایي چې پېغمبر ﷺ وکړه
کېرې بیا ویلی وي .

۲- خیر او برکت = ګټه

۳- بنوونکی دې د کار نورې ګټې هم زده کونکو ته ووايي .

۴- لاندې جمله خوځله د لیک پر تخته مشق کړئ :

د کار زموږ په دین کېنې ډېر ستایل شوی دی .

۵- گرانو شاگردانو !
ستاسې پلرونه څه کار کوي ؟

۶- ښاغلی ښوونکی دې د کار او کسب نومونه
په توره دره شاگردانو ته وليکي ، او په څو
شاگردانو دې يې تکرار کړي .

ټوک

یوسړی په کړای کور پسې کړخېده؛
خو پیدایې نه کې، ملګري یې ورته
وویل: «ترخوچې کور پیدا کېږي
ترهغې د خپل خسر په کور کېنې اوسېږه»
هغه ورته وویل:
له خسر سره خوځکه نه شم اوسېدلای
چې هغه هم له خپل خسر سره اوسېږي.

بناغلی بنوونکی دې نورې ټوکی هم زده کوونکو ته وایي .

ګرانو زده کوونکو !

که کومه ټوکه مو په یاد وي ، په ټولګي کېنې یې په خپل
نوبت سره بیان کړئ .

بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

مسجد د خدای جلاله کوردی .

مسجد د لمانجه او عبادت خای دی .

په مسجد کینې مسلمانان په جمع لمونځ

کوي .
د جماعت لمونځ تر یواځې لمانجه

او ویشته حلی غوره دی .

په لویو مسجدونو کینې د جمعې او

اخرونو لمونځونه کېږي .

کهرې وو ، او سجدې به یې ورته
کولې . د جوارۍ ، غلا او شرابو غوندې
ناکاره کارونه په خلکو کېنې رواج وو ،
لوټې به یې ژوندۍ ښخولې .

خو کله چې محمد ﷺ ته د خدای

جَلَّالُهُ خوا پیغمبري ورکړ شوه ، هغه ټول
ځلک یې د خدای جَلَّالُهُ پر سمه لار برابر
کړل .

خلکو جوارۍ ، غلا ، شراب او د لوټو

په مسجد کښې لمونځ دېر شواب لري .

په بنسټي

- ۱- د جماعت لمونځ ښه دی، که یواځې ؟
 - ۲- په مسجد کښې کوم کوم لمونځونه کېږي ؟
 - ۳- د جماعت لمونځ تر یوازې لمانځه خوځله غوره دی ؟
-

گرانوزده کوونکو! دلاندې جملو خالي ځایونه ډک کړئ.

- ۱- (.....) د خدای کور دی .
 - ۲- مسجد د (.....) او عبادت ځای دی .
- دلاندې لغات د څو تورو څخه جوړ شوي دي ؟
مسجد ، کور ، لمونځ ، جمع ، اختر

قرآن کریم

قرآن کریم د خدای جَلَّالَهُ، کتاب دی .
قرآن کریم د خدای جَلَّالَهُ، له لورې -
حضرت محمد ﷺ ته رالېږل شوی
دی . قرآن کریم انسانانو ته سمه لار -
ښیي .

قرآن مجید ډېرې ښکلې او گټورې
قصې لري . زه هر وخت د قرآن کریم
تلاوت کوم .

زما ورور د قرآن په معنی پوهېږي .
د قرآن شریف لوستل ډېر ثواب لري .

تلاوت = لوستل
قرآن کریم ډېر نومونه لري لکه : قرآن مجید ، فرقان ، قرآن
شریف ، او داسې نور .

گرامر نوزده کوونکو ! لاندې لغات د لرگي په ډېره مشق او
تمرین کړئ : قرآن ، کتاب ، سمه ، تلاوت ، لوستل ، ثواب -

پوښتني

- ۱- قرآن کریم انسانانو ته څه شی بښي ؟
- ۲- قرآن کریم د چا کتاب دی ؟
- ۳- قرآن کریم د چا خبرې دي ؟
- ۴- قرآن کریم ولې لولو ؟

اتفاق

اتفاق يووالي ته وايي ، اتفاق ډېر
ښه کار دی .

په اتفاق کښې برکت او خیر وي ، په
اتفاق سره پاک خدای (جَلَّالُهُ) ډېر
خوشحاله پري .

په اتفاق کښې د انسانانو چارې
او کارونه ډېر په اسانۍ ترسره کېږي .

راځي چي مونږ ٻول خپل کارونه په اتفاق سره وکړو .

نږده کوونکي دې د لاندې پوښتنو ځوابونه په خپلو کتابچو
کښي وليکي :

۱- اتفاق څه ته وايي ؟

۲- په اتفاق سره د انسانانو چارې اسانېږي ، که سختېږي ؟

۳- مونږ خپل کارونه بايد څنگه وکړو ؟

۴- گرانوزده کوونکو !

ستاسې د کلي او ولس اوسېدونکي پخپلو منځو کښي اتفاق

لري ، او که نه ؟

برکت = د پېرېدل ، زياتېدل

اتفاق = يووالی

چارې = کارونه

ګاونډي

ګاونډي زموږ د کاله شاوخوا
اوسېدونکو ته وايي .
زموږ په مبارک دين کېنې ګاونډي
پر موږ ډېر حقونه لري ، چې يو خو يې -
رادي ؛

- که ناروغه شي ، پوښتنې ته بايد ورشو .
- که مړ شي د جنازې لمانځه ته بايد
ورشو .

- که خه شي ته اړوي ، مرسته بايد
ورسره وکړو .

- که وينې وي ، هم ترې بايد ځان
خبر کړو ، او کومک ورسره وکړو .

زمونږ په مبارک دين کېنې د خپل
کور شلو خوا ته خلوېستم کور پورې
ګاونډي ګڼل کېږي .

ګرانه زده کوونکي .
د لاندې پوښتنو ځوابونه په خپلو کتابچو کېنې وليکئ ؛
۱- ګاونډي پر مونږ باندې کوم حقونه لري ؟
۲- ګاونډي چاته وايي .

- ۳- هر زده کوونکی د خپلو گاونډيانو نومونه واخلي؟
- ۴- ښاغلی ښوونکی دې د شاگردانو څخه لاندې پوښتنې وکړي!
- الف - د گاونډيانو روابطه تاسو سره ښه دي، او که خراب؟
- ب - آیا گاونډيان تاسو سره کومک او مرسته کوي؟
- ج - په کومو کارونو کې د گاونډيانو څخه مرسته غواړئ؟

پاکی اوبه

اوبه د پاک خدای ﷻ له نعمتونو
څخه یوه ستره پېرزوینه ده .

انسانان ، حیوانات او نباتات چې هر
څومره هوا ته اړوی ، همدومره اوبو ته
هم اړ دي .

له اوبو نه پرته ژوند د پېرگران دی ،
د انسانانو د څښاک اوبه باید د پېرې پاکی
او رنځ وي .

ناپاکي او ناولي اوبه روغتيا ته
 ډېرې بډې دي . له ناپاکو اوبو نه ډول
 ډول ناروغۍ پيدا کېږي .
 موږ ته په کار دي چې له ناپاکو اوبو
 نه ځان وساتو ، نه يې وڅښو ، نه پرې
 ولاړې ، او نه پرې دکور لوبښي وينځو .

معنى	=	لغات
څښل	=	څښاک
لورینه او پېرزوینه	=	نعمت
چټلې ، ناپاکي	=	ناولي

شروندی بنحول پرېښودل، یو ترېله سره
وروڼه شول .

په خپلو کښې ټي مینه او وروړولي شروع
کړه . پېغمبر ﷺ ته به چې د خدای
جَلَّالُه لوري هره خبره راتله هغه به یې
خلکو ته ټکي په ټکي پوره رسوله .

پېغمبر ﷺ د خپل عمر په درې
شپتم کال وفات شو، چې مبارک زیارت
یې اوس په مدینه منوره کښې دی .

گرانو زده کوونکو!

لاندې جملې په توره تخته خوځلې مشق کړئ :

۱- اوبه د الله (جَلَّالَهُ) یو لوی نعمت دی .

۲- حیوانات ، نباتات او ټول ژوندي

شیان اوبوته اړ دي

۳- شاگردان دې د لاندې لغاتو په څېر نور هموزنه لغات پیدا

کړي :

څښل : منل

کور : مور

روغتیا : لوپتیا

جهاد

جهاد له کافروسره جنگ ته وايي .

کله چې کافران د مسلمانانو پر دين
او خاوره تېری وکړي ، جهاد پر
مسلمانانو فرص کېږي .

روسانو زموږ پر دين او هېواد
یرغل کړی دی ، زموږ غیرتي مجاهدين
د روسانو په مقابل کېږي جنگ کېږي .

د افغانستان مسلمانان ځوانان
 دي، كه زړه . بنځي دي، كه نر، ټول
 مجاهدين دي .
 مونږ به ترهځي له روسانو او دين
 له دښمنانو سره جهاد كوو ، چي ترڅو
 په افغانستان كښي اسلامي قانون نروي
 راوستي .
 داوخت پر مونږ ټولو جهاد فرض دى .

لاندې لغات په جملو كښي استعمال كړئ :

۱- جهاد	۳- مجاهدين	۵- افغانستان
۲- دين	۴- هېواد	۶- ټول

- ۱- بنوونکی دې د خپل وطن د مجاهدينود جهاد کيسې
زده کونکو ته ووايې .
- ۲- بنوونکی دې د زده کونکو څخه هم د مجاهدينود جهاد
کيسې وپوښتي .
- ۳- لاندې لغتونه څوارې په توره دره وليکئ ؟

جهاد	فرض
کافر	هېواد
خاوره	مجاهد
دين	مجاهدين
مسلمان	قانون

هجرت

هجرت د کافرو د ناروا اوت پري له
لاسه کور او کلي پرېښودو ته وايي .
مومن د اسلام د دشمنانو د ورسانو،
د ظلم له لاسه خپل خوږ او گران
هېواد پرې ايښی دی .
زمونږ د هېواد مسلمانانو د دين د
کتلوله پاره هجرت کړې دی، زمونږ د

هېواد درېمه برخه خلك له كوره
سراوتي او هجرت يې كړې دى .

زمونږ پېغمبر حضرت محمد ﷺ
او نورو پېغمبرانو هم هجرت كړې
دى .

گرانوزده كوونكو ! دلاندې پوښتنو ځوابونه په خپلو
كتابچو كښې وليكي .

۱- هجرت څه ته وايي ؟

۲- مونږ ولې هجرت كړې دى ؟

۳- زموږ د هېواد څوومه برخه خلك مهاجر شوي دي ؟

- ۴- تاسوله کوم ځای څخه هجرت کړې دی ؟
- ۵- ستاسو کلی د افغانستان په کوم ولایت کښې واقع ؤ ؟
- ۶- آیا پېغمبرانو هم هجرت کړې دی ؟
- ۷- افغانان کومو هېوادو ته نزیات مهاجر شوي دي ؟
-

معنی	=	لغات .
پرېښودل ، بېلېدل ، جلا کېدل -	=	هجرت
وطن	=	هېواد
ظلم	=	تېری

د غابونو ساتنه

غابونه هم د پاک خدای یو لوی
نعمت دی .

د غابونو په پاک ساتلو کېنې ډېرې ګټې
دي . د غابونو په ساتنې سره د
انسان روغتیا ډېره شوې .

مونږ چې هر ځل ږوډی یا نور
خواره وخورو ، نو د هغو خخوڅکي
او پوټي په غابونو کېنې هم پاتې

کېږي ، که هغه پوټې له غاښونو
خڅه لرې نه کړي ، په غاښونو کېږي
ورستېږي او خوله بد بويه ، غاښونه
شرېر او چينجن کېږي ، او ډېر شر
لوېږي .

د دې کار د مخنيوي له پاره په کار دي
چې د ډوډۍ تر خوړو وروسته خوله
او غاښونه ښه و مينځو چې پوټي پکېږي
پاتې نه شي ، په هر ځل اوداسه کېږي بايد

مسواک ووهو .

د مسواک وهل مونږ ته له کران
پېغمبر حضرت محمد صلی الله علیه و سلم نه را پاتې
دي . پېغمبر صلی الله علیه و سلم به په هر اودس
کښې مسواک وهلو ، نو مونږ ته ښايي
چې غاښونه پاک وساتو او مسواک ووهو ،
چې له ناروغیو نه وژغورل شو .
ماسخوتن او سهار مسواک ياد
غاښونو برس وهل ډېر وکتل لري .

هر څوك چې د پېغمبر ﷺ وينا
او عمل (كړه)، د زړه له كومي ومني، هغه
ته مسلمان ويل كېږي .

مونږ مسلمانانو ته ضرور دي چې د
پېغمبر ﷺ په لاره لاړ شو .

ښوونكي دي د درس مشكل كلمات اولغات پر
تخته وليكي او معنى يې دې كړي .

- ۱- بناغلی بنوونکی دې تر وسه وسه شاگردانو ته د غابونو په برخه کښې زیات معلومات ورکړي .

پوښتنې

- ۱- د غابونو مینځل څه څپه لري ؟
 ۲- مسواک وهل مونږ ته له چاڅه راپاتې دي ؟
 ۳- که مونږ غابونه پاک ونه ساتو، څه تاوان ماته پېښوي ؟
 ۴- گرانو شاگردانو ! آیا تاسو مسواک استعمالوئ ؟
 ۵- څو کرڼې په ورځ کښې په مسواک سره غابونه پاکوئ ؟
 ۶- گرانو شاگردانو ! لاندې لغتونه څو وارې دلرگي په دریو-
 مشق کړئ :

ناروغیو	روغ	مسواک
نعمت	روغتیا	غابن
خوله	ناروغ	غابونه

زړه سپونښی

له ټوټه لېونی نه چا پوښتنه وکړه :
نوی میاشت چې رواختري ، پر هغه
زړه سپونښی څه وشي ؟
لېونی ورته وویل : هغه زړه سپونښی
ماتېږي ، اوستوري ترې جوړېږي .

- گمراڼو زده کوونکو !
- ۱- دا ټوټه په یادو زده کړې ؟
- ۲- که کومه بله ټوټه موندل وي ، خپلو ټولګيو الوته یې ووايست ؟

دروغ بد دي

د پوه غره په لمن کښې پوه دروغجن
شپانه رمه پووله ، چې زړه به يې
کله وغوښتل ، په لوړ آواز به يې غبرکې ،
هلی لپوه راغی ، لپوه راغی ، رمه يې ټوله
وداړله .

د کلي خلک به په منډه منډه د شپانه
مرستې ته ورغلل ، نو شپانه به وختدل ،
چې ماهسې ټوکې کولې .

کليوال پوه شول ، چي شپون هسي
 ملندي وهي .
 بله ورځ سښتيا لپوه پرمره ورگډ شو ،
 شيانر چي هرڅومره نارې ووهلي چي ؛
 « لپوه راغي ، لپوه راغي » ، له کلي نه
 هېڅوک مرستي ته ورنه غل ، اوکومان
 يي وگر چي شپون به بيا هسي دروغ-
 وايي .

لپوه چي څومره مېرې دارلي شوې ؛

ويې دارپې ، اوشپون پر خپلودروغو
دېرېنې پمانه هلك پك ولاړې و .
گرانو شاگردانو !

تاسې به پوه شوي ياست چې دروغ
خومره بد دي .

بناغلی بنوونکی دې شاگردان په دووگروپونو ووېشي ، او-
دا لاندې لغتونه دې د بنوونکي په مرسته په مناسبو جملو
کښې استعمال کړي !

دروغ ، لوړ ، ټوکی ، لېوه ، هک پک ، شپون ، کلیوال
مېرې .

پوښتنې

- ۱- رښتيا ويل څه گټه لري ؟
- ۲- دروغ ويل څه تاوان لري ؟
- ۳- ستاسې په وطن كېنې برسېره پرلېوه نور كوم داپوښكي
خاور پيدا كېږي ؟
- ۴- كه د دې كيسې په شات كوم شاگرد ته بله كيسه په
ياد وي ، خپلو ټولگيو الوته دې بې ووايي .

نېکي آخريه کاپري

پوه ورځ زمرې په ځنگله کښې
کړجېده ، يو موبک يې پښې لاندې
شو ، راوايې خيست چې ويې خوري .
موبک زاري شروع کړه ، اوداسې يې
وويل : «ته خوزما په غوښه نه
مېرېږې ، که خوشې مې کړې کله به دې
په کارشم .»

نهرې وځنډل او ويې ويل : ته به

لانا ما خه په کارشی، خوزه دې نه
خوړم.

بله ورځ زمری دیوه بنکاری په جال
کښې ونښت، ډېر زور یې وکړ؛ خو ځان
یې خوشې نه کړای شو.

موبك چپړته کړخپه، خبر شو چې
زمری په جال کښې نښتی دی، په
منډه منډه ورغی، اوجال یې په
غابڼونو غوڅ کړ، اوزمری ترې روغ -

7.2.15
E
6.481
ALC

1125-V.3

مرمت راووت .

گرانو شاگردانو! وموليدل چي؛
كه زمري له موبك سره بڼه نه وای
كړي، نور ښكاري له منځكونه به
خنګه خلاص شوی وای ؟

پای

۱- ښاغلی ښوونکی دې د مرستې اونېکې په هکله زده کوونکو ته
نورې کیسې وکړي .

۲- خوشاگردان دې په نوبت سره د پورتني کيسې لنډ مطلب
ووايي .

زده کوونکي دې پنځه داسې کلمات پيدا کړي چې د دوو تورو مخه جوړ
شوي وي، لکه: غر، ور،

پوښتنې

- ۱- پېغمبر چاته ويل کېږي ؟
 - ۲- زمونږ د گران پېغمبر (ص)، نوم څه دی ؟
 - ۳- الله (ج)، پېغمبر د څه له پاره رالېږلی دی ؟
 - ۴- د دې ټکيو معنی گانې په خپلو کتابچو کې وليکئ ؟
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ = د خدای ج درود او سلامتي دې
 ورباندې وي .
 مبارك = بخځور
 وفات = مړ
 - ۵- د خدای پاک (ج)، د يووالي څه مطلب څه دی ؟
-
- ۶- محترم ښوونکی دې زده کوونکو ته د نورو پېغمبرانو نومونه هم ووايي .
 - ۷- لاندې لغات د کومو تورو څخه جوړ شوي دي !

خدای (-----)	پېغمبر (-----)
ټکی (-----)	مسلمان (-----)

هوبنيار قاضي

د يو سړي غلا وشوه ، قاضي ته ولاړ ،
او ورته ويلې ويل : غلامې شوې ده
او پر خلور وکسانوې شک دی چی ؛
همدوی به کړې وي .

قاضي له واره د شکمنو کسانو د نومونو له
مخې د هغوی د پیدا کولو حکم وکړ .
سبا ته چې خلور واره قاضي ته ودرول
شول ، قاضي له مخکې په يو مېچ خلور

اِقْرَأْ...

پښتو لوست

د دوهم ټولګي لپاره

کال: ۱۳۶۵ - ه. تر

پښتوليوست

د دويم ټولگي لپاره -

کال ۱۳۶۵ ه. ش

مؤلفين :

انجنير مطيع الله ، محمد اياز " ملنگيار "

سيد عيسى " نيكمل " او سر معلم محمد کلاب

مشورتي غري :

باطن شاه " صافى " او روزہ کل " وحدتي "

د دویم ټولګي د پښتو کتاب د مضامینو

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱	د خدای ثنا	۱
۲	پېغمبر (ص)،	۴
۳	هونسیار قاضی	۹
۴	بڼه شاګرد	۱۴
۵	ټوکه	۱۸
۶	روغتیا	۲۰
۷	بزګر	۲۴
۸	اوسپنه	۲۷
۹	ګټور خواږه	۳۱

شماره	عنوان	مخ
۱۰	کال	۳۵
۱۱	افغانستان	۴۰
۱۲	پسری	۴۳
۱۳	کتاب	۴۶
۱۴	کمپ	۴۸
۱۵	پاکه هوا	۵۱
۱۶	کار	۵۴
۱۷	پنوک	۵۷
۱۸	مسجد (جومات)	۵۹
۱۹	قرآن کریم	۶۱
۲۰	اتفاق	۶۳
۲۱	گاونڊي	۶۵
۲۲	پاکب اوبه	۶۸

شماره	عنوان	مخ
۲۳	جهاد	۷۱
۲۴	هجرت	۷۴
۲۵	دغانبونوساتنه	۷۷
۲۶	زړه سپونمې	۸۱
۲۷	دروغ بد دي	۸۲
۲۸	نېکي آخريه کارېږي	۸۶
